

	<b>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</b>
	<b>«Актуальні проблеми кримінального права і процесу»</b>

<b>Ступінь вищої освіти</b>	<i>Магістр</i>
<b>Освітньо-професійна програма</b>	<i>081 Право</i>
<b>Факультет</b>	<i>юридичний</i>
<b>Кафедра</b>	<i>Кримінально-правових та адміністративно-правових дисциплін</i>
<b>Семестр</b>	<i>1</i>
<b>Кількість кредитів</b>	<i>4</i>
<b>Мова викладання</b>	<i>українська</i>

<b>Викладачі</b>	<i>к.ю н., професор кафедри Боровик А.В.</i>
<b>Контактна інформація</b>	<i>aborovychok@gmail.com</i>

### **ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ**

<b>Анотація</b>	Предметом вивчення дисципліни є практичні аспекти застосування кримінального й кримінально-процесуального законодавства України. Аналіз актуальних проблеми кримінального права і процесу ґрунтується на здобутках науки кримінального права та процесу й практики їхнього застосування судовими й правоохоронними органами, а також адвокатами.
<b>Мета та цілі</b>	<p style="text-align: center;"><b>Мета</b> вивчення курсу полягає у поглибленні знань щодо змісту норм кримінального й кримінально-процесуального законодавства України, а також практики їхнього застосування.</p> <p>Завданнями вивчення дисциплін <i>«Актуальні проблеми кримінального права і процесу»</i> є:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) формування у здобувачів освіти системи науково-теоретичних знань з актуальних проблем кримінального права та процесу з урахуванням останніх досягнень правової науки та міжнародного досвіду;</li> <li>2) розуміння проблемних аспектів кримінального та кримінально-процесуального законодавства;</li> <li>3) знання новітніми науковими досягненнями у галузі кримінального та кримінально-процесуального права.</li> </ol>
<b>Результати навчання</b>	Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів . Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

<b>Soft skills</b>	Навички комунікації, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, працювати в команді, розуміння важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність.
<b>Прекревізити</b>	Базові знання з дисциплін: «Кримінальне право», «Кримінальний процес».

### *СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ*

<b>Тема</b>	<b>План, короткі тези</b>	<b>Завдання</b>
<b>Тема 1. Проблемні питання визначення джерел кримінального права.</b>	<p>Поняття та види джерел кримінального права. Основні підходи до визначення джерел кримінального права України, їх значення для правозастосування.</p> <p>Кримінальний кодекс України як основне джерело кримінального права. Кримінально-правове значення Конституції України. Міжнародні нормативно-правові акти як джерело кримінального права України.</p> <p>Бланкетні диспозиції і їх значення для застосування кримінально-правових норм.</p>	Тести, питання, експрес опитування, аналіз нормативно-правових актів
<b>Тема 2. Актуальні проблеми стадій вчинення кримінального правопорушення.</b>	<p>Спеціальні питання кваліфікації незакінченої злочинної діяльності. Актуальні та дискусійні питання кваліфікації окремих видів готування до вчинення кримінального правопорушення. Кваліфікація співучасті. Кваліфікація готування до злочину.</p> <p>Особливості кваліфікації окремих видів замаху на злочин. Кваліфікація посягання при «відхиленні дії». Кваліфікація при помилці в об'єкті, предметі, особі потерпілого. Кваліфікація замаху при альтернативному та неконкретизованому умислі. Формула кваліфікації попередньої злочинної діяльності.</p> <p>Юридичне значення добровільної відмови від вчинення злочину. Умови правомірності добровільної відмови. Особливості добровільної відмови на стадії закінченого замаху. Кваліфікація невдалої добровільної відмови. Кваліфікація добровільної відмови співучасників.</p>	Тести, експрес опитування, м
<b>Тема 3. Обставин, що виключають злочинність діяння: проблема визначення та застосування.</b>	<p>Поняття та види обставин, що виключають злочинність діяння, які передбачені Кримінальним кодексом України, іншими законодавчими актами та кримінально-правовою доктриною. Актуальні проблеми визначення поняття необхідної оборони. Проблемні питання відповідальності за завдання шкоди при затриманні злочинця. Крайня необхідність та проблемні питання визначення її ознак. Умови, що виключають злочинність діяння внаслідок виконання наказу чи розпорядження.</p>	Експрес опитування, аналіз нормативно-правових актів
<b>Тема 4. Проблемні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я, статевої свободи та статевої недоторканості особи.</b>	<p>Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я, статевої свободи та статевої недоторканості особи. Поняття вбивства та його види. Проблемні питання класифікації обставин, що обтяжують умисне вбивство. Проблема кваліфікації тілесних ушкоджень за ступенем тяжкості.</p> <p>Актуальні питання, що виникають при кваліфікації зґвалтувань та інших кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.</p>	Практичні завдання, аналіз нормативно-правових актів
<b>Тема 5. Актуальні проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень у</b>	<p>Проблеми законодавчого визначення кримінальних правопорушень у сфері корупції. Загальна характеристика предмету неправомірної вигоди. Актуальні проблеми та законодавчі прогалини щодо кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері корупції при розслідуванні кримінальних проваджень даної категорії. Практика ЄСПЛ щодо порушення прав громадян при розгляді національними судами даної</p>	Тести, опитування

сфері корупції.	категорії справ.	
<b>Тема 6. Проблемні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності.</b>	Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти власності. Проблемні питання кваліфікації крадіжки, грабежу та розбою і відмежування їх від суміжних кримінальних правопорушень. Актуальні питання, що встановлені при розслідуванні шахрайства, вимагання, привласнення та інших видів кримінальних правопорушень проти власності.	Практичні завдання, експрес опитування
<b>Тема 7. Порухення конституційних прав громадян у кримінальному процесі України: актуальні питання сьогодення.</b>	Поняття порушення конституційних прав громадян у кримінальному процесі. Актуальні питання реалізації у кримінальному процесі недоторканності житла чи іншого володіння особи. Проблемні питання реалізації засад таємниці спілкування. Актуальні проблеми реалізації засади забезпечення права на свободу і особисту недоторканність. Порушення презумпції невинуватості під час кримінального провадження. Актуальні питання забезпечення права на захист. Проблеми реалізації засади змагальності сторін та свободи в поданні ними суду своїх доказів. Актуальні питання реалізації засади розумних строків у кримінальному процесі.	Тести, експрес опитування, аналіз нормативно-правових актів
<b>Тема 8. Проблемні питання порушення правил підслідності кримінальних проваджень.</b>	Підслідність кримінальних проваджень у кримінальному процесі. Визначення підслідності прокурором та окремі заборони щодо вчинення останнім зазначених дій. Визнання доказів неприпустимими внаслідок порушення правил підслідності кримінальних проваджень. Теорія «Плодів отруйного дерева» та її застосування у кримінальному процесі України. Практика ЄСПЛ за фактами порушення права на захист внаслідок порушення правил підслідності кримінальних проваджень.	Тести, експрес опитування
<b>Тема 9. Проблемні питання визначення підсудності та судового провадження у різних інстанціях.</b>	Актуальні проблеми визначення підсудності у кримінальному процесі. Види підсудності. Підстави та порядок передачі справ з одного суду до іншого. Правові наслідки порушення правил підсудності кримінальних проваджень в Україні. Проблемні питання здійснення судового розгляду у судах I, II та касаційної інстанції.	Тести, кейси
<b>Тема 10. Актуальні питання порушення права на захист у кримінальному провадженні.</b>	Поняття та характеристика поняття «Забезпечення права на захист» в Україні. Загальна характеристика фактів порушення права на захист на всіх стадіях кримінального процесу. Практика ЄСПЛ щодо порушення права на захист національними судами при здійсненні правосуддя.	Питання, кейси

### *ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ*

#### **Обов'язкова:**

1. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / за заг. ред. В.В. Топчія; наук. ред. В.І. Антипова. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 896 с.
2. Актуальні питання сучасного кримінального провадження : навч.-метод. посібник [Електронне видання] / Л.І. Аркуша, Ю.П. Алєнін, О.О. Торбас, В.К. Волошина, Л.М. Гуртієва, А.В. Мурзановська, В.А. Завтур, М.М. Стоянов ; НУ «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2021. 171 с.

3. Боровик А.В. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності за корупційні злочини: монографія. Луцьк: СПД Галяк Ж.В., друкарня «Волиньполіграф», 2017. 248 с.
4. Borovyk A. V., Derevianko N. Z. Implementation of the right to receive professional legal assistance in Ukraine (administrative and legal principles): monograph. Riga: Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2021. 248 p.
5. Боровик А. В., Мезенцева І. Є. Протидія корупційній злочинності: підручник. Луцьк: СПД Галяк Ж. В. друкарня «Волиньполіграф»<sup>ТМ</sup>, 2018. 592 с.
6. Боровик А. та інші. Правові висновки Верховного суду в кримінальному судочинстві після реформи правосуддя. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 512 с.
7. Боровик А.В. та інші. Науково-практичний коментар законодавства України з дотримання та запобігання порушень основних свобод і прав людини. За заг. ред. Чижмарь К.І. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 808 с.
8. Боровик А.В. та інші. Науково практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Станом на 21 лютого 2020 року. За заг. ред. Лошицького М.В. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2018. 1288 с.
9. Боровик А.В. та інші. Науково-практичний коментар законів України «Про порядок відшкодування шкоди завданої громадянину незаконними діями органів досудового розслідування, прокуратури і суду», «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві». За заг. ред. Журавльова Д.В. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 616 с.
10. Боровик А.В. та інші. Науково практичний коментар Кримінального кодексу України. Станом на 2 вересня 2020 року. \ За заг. ред. Копотуна І.М. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 864 с.
11. Дроздов О. М., Дроздова О. В. Правові позиції Європейського суду з прав людини: аналітичний огляд. Київ, 2018. 624 с.
12. Кримінальний процес України: навчальний посібник (практикум)/ Озерський І.В., Боровик А.В. Київ: Видавництво ТОВ Копі-центр К., 2016. 100 с.
13. Кримінальний процес : підруч. / Бойко О. П., Гаркуша А. Г., Захарко А. В., Литвинов В. В., Рогальська В. В., Сербін М. М., Солдатенко О. А., Федченко В. М., Черняк Н. П./ кер. авт. кол. д-р юрид. наук, доц. О. Ф. Кобзар. У 2-х ч. Ч. 1. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017 337 с.
14. Посібник зі статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: Право на справедливий суд (кримінальний процесуальний аспект) І частина (пункти 1-299) / переклад з англ. мови О. Дроздова, О. Дроздової. 2019. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/posibnik-st-6-kriminalnii-protseualnii-aspekt-1-chastina.pdf (дата звернення: 13.02.2022).

#### Додаткова:

1. Боровик А.В. Дослідження особи злочинця, при розслідуванні заподіяння тілесних ушкоджень особам, що відбувають покарання у виді позбавлення волі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. Ужгород, №47, Том 3, 2017. С.41-45.
2. Боровик А.В. Дослідження особи потерпілого, при розслідуванні заподіяння шкоди здоров'ю особам, що відбувають покарання у виді позбавлення волі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. Одеса, 2017 №29, Том 2. С.81-84
3. Боровик А.В. Кримінальні правопорушення, пов'язані з корупцією: проблемні питання поняття та класифікації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. Випуск 56. Том 2. 2019. С.60-65.
4. Боровик А. Визнання недопустимості доказів через порушення правил підслідності як спосіб ухилення від покарання за вчинення корупційних кримінальних правопорушень. *National Law Journal: theory and practice*. 2019. №1 (35). С.165-168
5. Боровик А.В. Дослідження питань кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення та їх запобігання за кордоном. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. Одеса, 2019 №41, Том 2. С.69-74. DOI:https://doi.org/10.32841/2307-1745.2019.41-2.15.
6. Боровик А.В. Сучасний стан дослідження кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення та їх запобігання в Україні. *Юридичний бюлетень*. Одеса, ОДУВС, 2019. Вип.10. С.130-141. DOI:https://doi.org/10.32850/2414-4207.2019-10.18
7. Боровик А.В. Про складності при дослідженні кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення в Україні та іноземних державах. *Visegrad Journal on Human Rights*, 1 (volume 1) 2020. P.60-64.
8. Боровик А.В. Міжнародні стандарти щодо кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення та їх запобігання. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. Том 31 (70) №2, 2020. С. 27-35. DOI:https://doi.org/10.32838/2707-0581/2020.2-3/05
9. Боровик А.В. Щодо європейських стандартів кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення та їх запобігання. *Актуальні проблеми держави і права*. №85, 2020. С.22-29. DOI:https://doi.org/10.32837/apdp.v0i85.1820.
10. Боровик А.В. Національні стандарти кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення та їх запобігання. *Соціологія права*. №3-4 (38-39), 2021 С.81-86. DOI:https://doi.org/10.37687/2413-6433.2021-3-4.12

11. Боровик А.В. Вчинення кримінального правопорушення у зв'язку із виконанням потерпілим службового або громадського обов'язку, як обставина, що обтяжує покарання. *Київський часопис права* 2021 №4 С.244-251. DOI:<https://doi.org/10.32782/klj/2021/4/37>
12. Актуальні проблеми удосконалення кримінального процесуального законодавства : матер. Всеукр. наук.-практ. конфер., присвяч. до 70-річчя д. ю. н., професора Ю. П. Аленіна (21 квітня 2017 р., м. Одеса) / за ред. Г. О. Ульянової, І. В. Гловюк ; відп. за вип. І. В. Гловюк ; уклад. В. А. Завтур ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». – Одеса : Юрид. л-ра, 2017. – 344 с.
13. Актуальні проблеми кримінального права та процесу: матеріали круглого столу (м. Острого, 11 травня 2021 р.) / ред. кол.: Попелюшко В. О. та ін. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 70 с.
14. Катеринчук К.В. Злочини проти здоров'я особи: проблеми кримінально-правової теорії та практики: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2018. 408 с.
15. Кримінальне право України. Загальна частина: Навчальний посібник / За редакцією О.М. Омельчука. Київ: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010. 208 с.
16. Дроздов О. М. Джерела кримінально-процесуального права України / За наук. ред. Ю. М. Грошевий. Харків : СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2008. 208 с.
17. Дроздов О. М. Наукові підходи щодо перспектив перегляду у екстраординарних судових провадженнях окремих судових рішень, ухвалених у заочному кримінальному провадженні. *Форум права*. 2015. № 1. С. 92–103.
18. Дроздов О. М. Актуальні питання здійснення захисту від провокації (підбурювання) особи на вчинення злочину у світлі практики Європейського суду з прав людини. *Вісник кримінального судочинства*. 2016. № 2. С. 31-44.
19. Дроздов О. М. Дроздова О. В. Актуальні питання дотримання вимог пунктів 1 та 3 (d) статті 6 Конвенції на прикладі справи Даштан проти Туреччини (з коментарями). *Вісник національної асоціації адвокатів України*. 2017. № 11. С. 29-41.
20. Практика Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні: збірник рішень / уклад.: О. В. Авраменко, А. Я. Хитра, Р. М. Шехавцов. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 358 с.
21. Сачко О.В. Проблеми реалізації верховенства права при застосуванні особливих форм та режимів кримінального провадження : монографія / За заг. ред. доктора юридичних наук, професора академіка академії політичних наук України В. М. Тertiшника. Дніпропетровськ : Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара; Ліра Лтд, 2018. 404 с.
22. Тагієв С.Р. Негласні слідчі (розшукові) дії у кримінальному судочинстві України : монографія. Київ : ВД «Дакор», 2015. 440 с.
23. Шемшученко Ю. С., Тertiшник В. М. Доктринальні проблеми забезпечення верховенства права в процесі конституційної й судово-правової реформи в Україні. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. спецвипуск. Ч. 1. 2017. С. 46–52

#### Законодавство:

1. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст.141.
2. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. та додаткові протоколи, рат. Законом України від 17.07.1997 р. (зміни в назві конвенції згідно Закону України від 09.02.2006р.) *Офіційний вісник України*. 2006. №32. Ст. 2371.
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № **2341-III** (зі змінами та доповненнями). *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 01.02.2022).
4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № **4651-VI** (зі змінами та доповненнями). *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 01.02.2022).
5. Про адвокатуру: Закон України від 19.12.92 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 9. Ст. 62 (зі змінами та доповненнями).
6. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 № **2453-VI**. (зі змінами та доповненнями). *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2453-17> (дата звернення: 01.02.2022).
7. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1020-19> (дата звернення: 01.02.2022).
8. Про державне бюро розслідувань: Закон України від 05.01.2017 р. № 794-VIII. URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-19> (дата звернення 20.08.2021).
9. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 51. Ст. 577.

## 1. Інформаційні ресурси

2.

1. Бібліотека ім. В. І. Вернадського – <http://www.nbu.gov.ua>
2. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
3. Міністерство юстиції України – <http://www.minjust.gov.ua>
4. EUR-Lex. – <https://eur-lex.europa.eu/content/welcome/about.html>
5. Цифрові юристи. Цифрова освіта. – <https://osvita.diia.gov.ua/courses/digital-lawyers>

## ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<b>Загальна політика</b>	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
<b>Політика щодо дедлайнів та перекладання</b>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
<b>Політика щодо академічної доброчесності</b>	Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

## ОЦІНЮВАННЯ

### Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1(теми 1-6)	36
Змістовий модуль 2(7-10)	24
Підсумковий контроль– залік	40

### Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни